REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.

PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 93. Braşov, Joi 27 Aprilie (10 Maiŭ). 1900.

Guvernul Koerber şi Cehii.

Scirile, ce le primim adĭ despre decursul şedinţei de erĭ a „Reichsrath“-ului, prin care s'a inaugurat noua sesiune, întrec tóte prevederile pesimiste. „Reichsrath“-ul a început érăşĭ acolo de unde a sfîrşit în sesiunea trecută: cu obstrucţiunea cehică cea mai vehementă.

Scim, că clubul deputaţilor cehĭ a fost declarat, că décă guvernul nu va da satisfacţiă Cehilor, restabilind limba internă oficială cehică, conform postulatului lor, până la 5 Maiŭ în ajunul întrunirii parlamentului, ei se vor vedé nevoiţĭ a continua obstrucţiunea.

Guvernul n'a făcut nimic în direcţia acésta, ci a credut, că va puté dejuca planul Cehilor, décă imediat la redeschiderea „Reichsrath“-ului va presenta acestuia mult discutatul proiect de lege a limbilor pentru Boemia şi Moravia. Prin-tr'asta ministru preşedinte Koerber a credut, că va preveni obstrucţiunea, deóre-ce în amintitul proiect de lege, pe care l'a presentat în adevĕr în şedinţa de erĭ, se cuprinde şi un articul privitor la întroducerea limbei oficiale cehice în ţinuturile curat cehice ale Boemiei.

A credut ministru-preşedinte, că astfel va lua basa plângerii Cehilor, că guvernul desconsideră dreptul lor de limbă şi că ei se vor vedé moralicesce constrînşĭ de a nu pune piedecĭ desbaterei proiectului de lege prin care avea sĕ li-se satisfacă postulatul. S'a înşelat însĕ d-l Koerber în efectul acestei tactice. Deputaţii cehĭ s'au ţinut de cuvênt şi, neprimind până erĭ satisfacţia cerută dela guvern, au şi început obstrucţiunea.

In contra usanţei parlamentare, preşedintele camerei a lăsat tóte comunicările la o parte şi imediat după deschiderea şedinţei a dat cuvêntul ministrului-preşedinte, ca sĕ-şĭ motiveze presentarea amintitului proiect de lege a limbilor, ceea-ce érăşĭ se abate dela regulă, dér a fost motivat prin estraordinara seriositate a momentului.

După-ce a constatat, că conferenţa de înţelegere n'a reuşit şi n'a putut prin urmare sĕ resolve grava cestiune a limbei, guvernul vine acuma — dise Koerber — ca din propria sa iniţiativă sĕ presente un proiect de lege pentru soluţiunea ei. Guvernul, dise, e gata a primi acele modificărĭ, ce vor corĕspunde intereselor statului şi asupra cărora partidele vor puté conveni în mod pacĭnic. Apeléză la deputaţĭ sĕ sprijinéscă causa împăciuirei, pentru-că e timpul suprem, ca sĕ înceteze stările, ce domnesc în Austria de trei anĭ încóce, asupra cărora se pot bucura numai inimicii statului, dér fiiĭ şi amicii Austriei trebue sĕ se întristeze adênc. Reînoesce declararea, că guvernul nu e guvern de partid, că ţînta lui este numai ca sĕ facă dreptate tuturor popórelor Austriei. (Aicĭ o voce de pe băncile Cehilor a strigat: „cu prea înalta voiă germană!“).

In fine ministru-preşedinte Koerber dice, că va rĕspunde şi la întrebarea, ce i-se va puté pune, că ce voesce sĕ facă, décă proiectul sĕu de lege nu va fi primit. El asigură, că îşĭ va da totă silinţa de-a susţiné viaţa constituţională şi se va folosi de împuternicirea, ce o are guvernul numai în casurĭ estreme de necesitate (§. 14), ca sĕ se asigure conducerea şi susţinerea statului.

Insa-şĭ acéstă declarare din urmă arată, că d-l Koerber se aştéptă mai mult la rĕu, decât la bine. In tot casul el trobue sĕ fiă în clar, că dela succesul orĭ nesuccesul cabinetului sĕu în sesiunea acésta va atêrna şi esistenţa lui.

De-ocamdată Cehii au reînceput cu mare vigóre obstrucţiunea, căcĭ îndată după presentarea proiectelor de lege amintite şi a altora mai urgente, s'a început cetirea hârtiilor întrate la presidiu, între carĭ s'au constatat 2758 petiţiunĭ presentate de Cehii tinerĭ, la carĭ se înscriseră 48 deputaţĭ cehĭ, ca sĕ vorbéscă.

Unul din conducĕtorii cehĭ, la cetirea primei petiţiunĭ a declarat, că cele comunicate de guvern cu privire la proiectul de lege presentat, nu pot linişti nicĭ-decum pe Cehĭ, şi a şi propus douĕ votărĭ nominale. De aci încolo s'au început érăşĭ scandalurile vechĭ, carĭ au degenerat în insultărĭ reciproce între Cehĭ şi Germanĭ, la carĭ au luat parte, firesce, mai mult estremii şi în carĭ s'au amestecat şi galeriile, aşa că presidiul a fost silit a ordona deşertarea lor.

Acésta este pe scurt icóna primei şedinţe a camerei din Viena, care, după proverbul „diua bună se cunósce de diminéţa“, nu promite de loc, că dorinţa guvernului Koerber se va puté realisa.

Sinodul archidiecesan din Sibiiu.

Pentru întregirea raportului, ce l'am publicat, mai notăm din agendele Sinodului archidiecesan din Sibiiu următórele:

In şedinţa a 10-a, din 6 Maiŭ n., referentul comisiunei financiare, deputatul Dr. N. *Vecerdea*, sulevà cestiunea *zidirii unei reşedinţe de varà* în grădina archiepiscopiei. Consistorul a propus ridicarea unei vile cu etagiu în preţ de 30—40 mii cor. împrumutate din óre-care fond şi replătibile în rate din fondul general. Comisiunea găsesce absolut necesară clădirea residenţei şi propuse a se autorisa Consistoriul cu sĕvîrşirea zidirei până la suma de 40,000 coróne, care propunere s'a primit.

Acelaşĭ referent raportà despre *lăsămêntul decedatului metropolit Miron Romanul.* Spesele de înmormêntare etc. au fost 7529 coróne. Starea fundaţiunei este acum 43,409 coróne, pretensiunĭ 1560 coróne. *Cu totul 44,656 coróne.* Fundaţiunea se administréză separat purtând numele întemeiătorului sĕu şi e menită pentru ajutorarea preoţilor din archidiecesă, carĭ se disting prin activitate pe terenul bisericesc. Comisiunea cere sĕ se facă cu privire la acest fond şi literele fundaţionale până la sesiunea proximă. — Dep. Ioan de Preda dice, că lăsămêntul nu a fost predat archidiecesei ca *fundaţiune* prin disposiţii speciale ale proprietarului, ci averea rĕmasă este un lăsămênt ajuns în proprietatea bisericei, ca avere a archidiecesei, prin urmare archidiecesa póte sĕ dispună asupra lui şi fără acte fundaţionale. — Dep. P. Cosma arată, că şi alte fondurĭ au litere fundaţionale. Nu pune pond pe statute, dér doresce sĕ se împlinéscă dorinţa rĕposatului pe base de statute. In urmă sinodul ia spre scire raportul şi îndrumă consistorul a face statute.

Deputatul cav. de Puşcariu îşĭ repetă dorinţa de a apăré „*Telegr. Rom.*“ în fiăcare di.

Fondurile şi *fundaţiunile* archidiecesei erau la finea anului espirat: 2 389,255 fl.; depositele comunelor 192.121 fl.; fondurile din Valea Bărgăului 62.072 fl. In cursul anului s'au sporit fondurile cu *48.484 fl.*

In cestiunea creărei unui *fond de asigurare a edificiilor bisericescĭ* comisiunea face mai multe observărĭ; dep. Preda cere sĕ se ia dela ordinea dilei regulamentul privitor la crearea acestui fond şi sĕ se predea Consistorului împreună cu modificările propuse de comisiune şi sĕ se întregéscă, avênd sĕ raporteze despre acésta în Sinodul viitor. Acéstă propunere s'a primit.

I. P. S. Sa Metropolitul mulţumì, în fine, în cuvinte alese lui Dumnedeu şi membrilor sinodalĭ pentru concursul, ce l'au dat şi declarà Sinodul de închis. La cuvintele Metropolitului rĕspunse dep. Ioan cav. de Puşcariu făcênd o reprivire asupra activităţii I. P. S. Sale metropolitului dela venirea sa în archidiecesă, dicênd între altele: „din pertractările acestei sĕptĕmânĭ am vĕdut şi ne-am convins, că munca I. P. S. Vóstre — deşi numai de un timp fórte scurt — e copleşită de resultate, ce altă-dată în 10 anĭ nu s'au putut câştiga. Esprimă pentru acésta în numele membrilor sinodalĭ recunoscinţă I. P. S. Sale şi-i uréză dile îndelungate şi putere, ca sĕ pótă continua activitatea sa cu resultate tot mai rodnice.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Banditul.

De *Guy de Maupassant.*

Calea ce duce prin pădurea dela Aitona se ridică încet încetişor. Pini uriaşĭ se înălţau ca nisce arcurĭ pe de-asupra capetelor nóstre şi şopteau despre vecĭnica lor tristeţă. De-a drépta şi de-a stânga crăcile lor subţirĭ se ridicau în sus, ca nisce fluere de orgă, ér musica monotonă a vêntului, ce vîjăia printre ramurĭ, părea că isvoresce din aceste fluere.

După un drum de trei ceasurĭ, trunchii de arborĭ se răreau; icĭ-colo câte-un pin singuratic uriaş îşĭ mai întindea dór' crengile lui verdĭ-închise ca un cort uriaş, apoi am ajuns de grabă marginea pădurii şi cu câte-va sute de paşĭ ne aflam sub crepătura de munte, ce duce în valea Niolo.

Pe cele douĕ piscurĭ înalte, ce dominau posiţia, se găseau câţĭ-va trunchĭ diformĭ: erau ca un fel de sentinele a armadiei de pădure, ce rĕmase în urma nóstră. Intorcêndu-ne, vĕdurăm cum pădurea întrégă se întinde dinaintea nóstră, ca un basin uriaş obdus cu verdéţă, ale cărui marginĭ împrejmuite cu stâncĭ pleşuve păreau că ating ceriul.

Am mers mai departe şi peste dece minute am ajuns la crepătura de munte. Inaintea nóstră se lăţia o regiune admirabilă. La spatele altei pădurĭ se afla o vale cum nicĭ-odată nu mai vĕdusem: un deşert petros în estensiune de dece milurĭ, încunjurat de munţĭ înalţĭ de cincĭ mii de urme, fără a fi întrerupt de agrii séu păşunĭ. Este valea Niolo, patria libertăţii corsicane, acea citadelă inespugnabilă, din care nicĭ-odată cuceritor n'a isgonit încă populaţia munţilor.

— „Aicĭ se refugiază toţĭ bandiţii noştri“, îmĭ dise călĕuza.

Incurênd am ajuns la fundul acestei văi sĕlbatice şi neasĕmĕnat de frumósă. Nicĭ plante, nicĭ fir de iarbă nu se vedea nicăirĭ, numai granit lucitor, pe care sórele fierbinte îl ardea ca pe-un cuptor. Se părea ca şi când sórele n'ar pluti decât asupra acestei căldărĭ. Mi-am ridicat ochii spre pisc şi m'am oprit ca şi orbit şi fermecat. Spinarea de stâncă roşatică, se prelungia ca o ghirlandă de coral dela un vêrf de porfir la altul, de-asupra stând ceriul strălucind în lumină violetă. Mai jos granitul isbia puternic privirea, atât era de sur; umblam pe nisip schinteietor. De-a drépta şerpuia în alvia lui lungă un pĕrău murmurător. Aprópe ameţit însĕ umblam împletecindu-mĕ prin zăduful acesta, prin acésta mare de lumină, prin acéstă vale pustiă, ardĕtóre, uscată şi sĕlbatecă, din care pĕrăul de munte încă părea că voesce sĕ sară, căcĭ nu era în stare sĕ umedéscă piatra rigidă şi s'ar fi prăpădit în acest cuptor, ai cărui păreţĭ se aruncau setoşĭ după undele lui, fără de a-se fi umedit séu împrospĕtat vre-odată.

De-a drépta apărù dintr'o grămadă de piatră o mică cruce de lemn. Acolo a fost omorît cine-va.

— „Vorbesce-mĭ ceva despre bandit“, rugai eu călĕuza.

— „Am cunoscut personal pe cel mai vestit“, se làudà călĕuza, „pe înfricoşatul Santa Lucia; îţĭ voiŭ spune istoria lui:

Pe tatàl sĕu l'au omorît în decursul unei bătăi; un tînĕr de aicĭ fù bănuit cu crima omorului. Santa Lucia a rĕmas orfan. Era un băiat slăbuţ şi fricos, de statură mică, bolnăvicios şi fără nicĭ o putere de voinţă. El n'a jurat rĕsbunare împotriva ucigaşului tatàlui sĕu. Rudele îl îndemnau, îl sumuţau sĕ-şĭ rĕsbune; băiatul însĕ nu asculta nicĭ de vorbe bune, nicĭ de ameninţărĭ.

Atuncĭ mătuşă-sa, după vechiul obiceiŭ corsican, i-a luat hainele negre, ca sĕ nu jeléscă pe tatăl sĕu, al cărui sânge a curs nerĕsbunat. Santa Lucia a rĕmas şi la acésta nesimţitor şi în loc de-a fi luat măcar de pe cuiŭ arma încărcată încă a tatălui sĕu, s'a închis, căcĭ nu cuteza sĕ ajungă sub privirea despreţuitóre a cameradilor sĕi.

Aşa au trecut lunĭ de dile. Se părea, că băiatul a uitat cu totul mórtea înfiorătóre a tatălui sĕu, fiind-că trăia retras cu sora sa în mica colibă, pe care arare-orĭ numai o părăsia.

Acela, pe care îl bănuiau cu uciderea tatălui sĕu, voia sĕ se căsĕtoréscă. Asupra

Alte toasturĭ la Berlin.

Două toasturĭ importante s'au mai ţinut la Berlin cu ocasia prânḑului, ce s'a dat Dumineca séra.

Impĕratul **Wilhelm**, după-ce a salutat pe óspeţĭ, a rostit următorul toast:

„Adênc mişcata-mĭ inimă de tată vorbesce în acest moment către D-Vóstră, şi cu cea mai adêncă gratitudine Vĕ rógă, sĕ primiţĭ D-Vóstră, respective Suveranii D-Vóstră, mulţămita mea cea mai cordială pentru-că aţĭ venit aicĭ sĕ sĕrbaţĭ dimpreună cu noi. Presenţa Majestăţii Vóstre şi delegarea atâtor rudenii din partea Suveranilor europenĭ, a creat *un moment istoric universal de primul rang* dintr'o simplă sĕrbătóre familiară. Nu cutez a considera acest omagaiŭ ca fiind adus la adresa mea; cred însĕ, că pot sĕ deduc din el, că prin acésta sĕrbătóre comună tóte statele Europei recunosc dimpreună cu noi, că imperiul german şi Prusia, în urma politicei, ce o urmărim, *póte sĕ trăescă cu toţĭ în pace şi prietinié.* Mi-ar plăcé însĕ a vedé în ea şi pe viitor manifestarea acelor comune legăturĭ, ce unesc tóte casele domnitóre ale Europei şi carĭ stau tot pe aceeaşĭ basă, pe care s'a creat casa nóstră: pe *tradiţia.* Că în ce constă acésta, am spus deja adĭ în biserică: *în munca asiduă şi seriósă pentru popor şi patria,* în edificarea gradată, în suportarea comună a bucuriei şi durerii domnitorului şi poporului, căreia i-a pus basă antecesorii mei în conscienţa problemelor indicate de Dumneḑeu. Acésta conscienţă a problemei date de Dumneḑeu, pĕtrunde pe toţĭ domnitorii şi principii ca şi pe mine. Ridic paharul meu pentru sănĕtatea Majestăţilor Lor, a Suvevanilor şi a tuturor rudelor scumpe, carĭ sunt de faţă aicĭ, şi-l ridic cu dorinţa, ca şi ei sĕ aibă în munca lor, după partea fiă-căruia, satisfacţia, că simt, că poporul şi patria lor le sunt mulţămitorĭ pentru munca lor, cum recunoscĕtóre este a mea faţă cu mine. Golesc paharul în sănĕtatea suveranilor şi principilor de faţă aicĭ şi representaţĭ“.

Majestatea Sa **Francisc Iosif** rĕspunse:

„Când îmĭ ridic paharul în sănĕtatea iubitului meu fiu, a principelui moştenitor, care păşesce adĭ peste pragul majorenităţii, simt înainte de tóte necesitatea, sĕ esprim iubiţilor sĕi parinţĭ în acésta ḑi de bucurié, felicitările mele cele mai adêncĭ. Iubirea părintéscă sĕ rĕmână încă mult timp pentru nobilul principe. Sĕ ajungă el, ca germenii puterii lui tinere sĕ se desvólte norocos şi în muncă seriósă, dér sĕ se califice cu curagiŭ tînĕr şi cu încredere în Dumneḑeu pentru înalta şi gréua chemare, ce-l aştéptă. Mĕ bucur fórte, că pot sĕ-l salut în ajunul păşirii lui în viaţa publică. Un presemn norocos vĕd în acésta, că concordia şi fidelitatea antecesorilor va trăi şi mai departe în viitórele generaţiunĭ. Dumneḑeu sĕ binecuvinteze şi sĕ scutéscă pe principele moştenitor“.

Sinodul eparchial aradan.

Primind textul vorbirei, ce a ţinut'o P. S. Sa episcopul Aradului Iosif *Goldiş* cu ocasiunea deschiderei Sinodului în Dumineca Tomii, îl dăm astăḑĭ în părţile sale esenţiale.

In întroducere archiereul constată, că pentru prima-dată conduce, ca episcop, Sinodul; că între greutăţile, cu carĭ avù a lupta dela începutul activităţii sale, este lipsa de puterĭ muncitóre chiar în centru la Consistoriul aradan, decĭ s'a îngrijit de referenţĭ ajutătorĭ, de fiscĭ onorarĭ, secretarĭ şi cancelişti, pe carĭ i-a aplicat în mod provisor, fără a îngreuna budgetul Consistoriului. De-altmintrelea, ḑice, şi astăḑĭ conduce diecesa cu aceleaşĭ consistorii, cu carĭ a condus'o antecesorul sĕu; ér din incidentul unor insinuaţiunĭ declară, că nu ar fi la înălţimea chiămărei, décă ar căuta la principiile politice, ce póte avé unul şi altul ca cive liber al statului, căcĭ biserica trebue sĕ fiă condusă de principiile iubirei reciproce.

Apoi episcopul continuă astfel:

Décă facem o reprivire peste trecutul sinodalităţii nóstre de 31 de anĭ, trebue sĕ constatăm şi aceea, că în cele materiale, prin despărţirea şi despăgubirea nóstră de către Sêrbĭ, prin contribuirile anuale de suflet, prin centralisarea sesiunilor dela parochiile vacante, prin dotaţiunile din partea statului şi alte isvóre de care e mult binemeritat Inalt Prea Sfinţitul meu antecesor — în faţa lumei ne-am aranjat în mod destul de autoritativ; dér décă vom căuta ceva mai riguros la progresul nostru intelectual şi moral, vom deveni în posiţia satirului lui Isop, când la figura cea frumósă dela modistă, vĕḑênd ceafa gólă, a esclamat: „*Pulchra species, sed nullum cerebrum habet!*“

Trecênd dela gremiu, cu mulţumire sufletéscă caut la acei preoţĭ şi învĕţatorĭ ai noştri, carĭ stau la înălţimea chemărei, dér mĕ supĕră tot-odată vĕḑênd la fórte mulţĭ adênc înrădĕcinate unele rele, ce reclamă o cură radicală.

Sinodul nostru eparchial din anul 1890, nr. 112 a dispus; „a se culege informaţiunĭ din fiă-care comună despre suferinţele, slăbiciunile, datinele rele, respective patimile, de carĭ sufere poporaţiunea peste tot şi în parte“.

Atât din contemplaţiunea-mĭ proprie, cât şi din date oficióse, de când am primit archipăstorirea acestei diecese, m'am convins despre mai multe rele, ce bântuesc tocmai pe nemijlociţii conducĕtorĭ şi păstorĭ sufletescĭ ai poporului; aşa rele sunt, că unii preoţĭ nu umblă în reverenḑĭ, nu ţin regulat sfânta liturgie în Duminecĭ şi sĕrbătorĭ, séu liturgisesc superficial, ba nu ţin sĕrbătorile prescrise;

înmormêntarea o concred învĕţătorului séu cantorului, după datina calvinéscă;

nu dau învĕţăturĭ poporului prin predicĭ: de unde, ca urmare naturală se nasce superstiţiunea, necredinţa în Dumneḑeu şi sporirea sectei anabaptiştilor (nazarenilor, séu pocăiţilor);

ca directorĭ localĭ şi naturalĭ nu se intereséză de şcólă, a căreia urmare este influenţa altor elemente şi graduata sporire a şcólelor strĕine;

fără concediu părăsesc parochiile pe timp mai îndelungat;

preoţii între sine şi cu învĕţătorii trăesc în cértă şi mulţĭ, cu ocolirea consistoriilor, caută lecuire la forurile civile;

cei inferiorĭ faţă de superiorĭ, cei tinerĭ faţă de bĕtrânĭ nu sunt cu cuvenitul respect ş. a.

Decĭ precum multe datinĭ rele ale scolarilor dovedesc slăbiciunea învĕţătorului: aşa datinele rele în popor, constată slăbiciunea preotului.

Impĕratul Iosif II., caruia mult îĭ zăcea la inimă păstorirea sufletelor în ţéră, a ḑis că: „Preotul e pentru ţĕranĭ totul: învĕţător, părinte, mântuitor, orĭ — ruinător“.

Décă lucrarea unei armate este armonică, este pentru-că conducĕtorii ei toţi sunt conscienţĭ de chemare; că esistă disciplină obligătóre pentru toţĭ de sus până jos; căcĭ fără disciplină nu e ordine, unde nu e ordine, nu e înaintare; ordinea e temeiul moralului.

Lipsa de disciplină e causa tuturor relelor în orĭ-ce conducere, cu atât mai ales în conducerea poporului; unde pĕcatele lăsărei şi ale facerei deopotrivă rod la tulpina arborelui vieţei nóstre bisericescĭ naţionale.

Accentuez deosebit decorul portului şi cele două datorinţe principale: de a învĕţa poporul şi de administra sf. Taine, precum şi procederea solidară în conducere, pacea şi buna înţelegere între preoţĭ şi învĕţătorĭ.

Portul preoţesc la o parte însemnată a clerului din districtul ambelor consistorii e înlocuit cu cel civil în aşa mĕsură, încât unii preoţĭ se încumĕtă chiar serviciul dumneḑeesc a-l face séu a se presenta şi pe la superiorităţĭ fără reverendă, deşi acésta e haina cuvenită şi prescrisă pentru tot preotul, căcĭ ḑice sinodul ecumenic VI. în canonul 27: „Precum ostaşii şi civilii au îndatorire a purta vestminte prescrise pentru diregĕtoria lor: aşa şi preoţii se obligă a purta haine obicĭnuite preoţescĭ, fiă că petrec în cetate, fiă că călĕtoresc. Cei-ce nu observă acésta se pedepsesc cu suspindere“.

Reverenda îi face pe păstorii sufletescĭ înaintea publicului reverenḑĭ şi reverendisimĭ, căcĭ Dumneḑeu vede inima şi rărunchii, dér lumea judecă mai mult după esterior. Atât în funcţiunĭ, cât şi în societate toţĭ preoţii stau sub aceeaşĭ lege în privinţa decorului.

Se ḑice în rapórte ca scusă, că aşa numiţii anabaptiştĭ séu pocăiţĭ nu voesc a asculta predica, şi aşa nu se pot capacita şi abate dela calea cea rătăcită. Se ḑice şi aceea, tot ca scusă, că causa vieţuirilor nelegiuite în popor este necredinţa în Dumneḑeu.

Din rapórtele despre starea învĕţămêntului m'am informat, că unii preoţĭ ca directorĭ localĭ nu se intereséză de şcólă, mai nicĭ nu o cercetéză, necum sĕ catechiseze séu cel puţin sĕ controleze propunerea religiei.

Intre asemenea împrejurărĭ nu e mirare, décă credinţa în popor slăbesce; décă cu ea tot-odată slăbesce legătura şi reciprocitatea iubirei între popor şi părintele lui sufletesc, şi treptat se vîrĕsc înfluinţe strĕine, ca şi anabaptismul, ce inspiră superiorităţei diecesane îngrijirĭ seriόse, şi reclamă aplicarea mĕsurilor celor mai energice pentru sanarea rĕului.

Mai departe arată, că o parte însemnată a preoţimei nu ţine predicĭ poporului. Accentuéză culpabilitatea scusei, că n'au cui predica, căcĭ poporul nu cercetéză biserica. Serviciul altarului, ḑice, numai îmbinat cu al amvonului este complet. Unde poporului nu-i place predica, e sĕmn, că-i lipsesce crescerea. Buna conducere cu fapta şi cu cuvêntul sunt adevĕrate mijlocirĭ, prin carĭ preotul póte aduce la cunoscinţa de Dumneḑeu cu timpul şi pe cei mai îndĕrĕtnicĭ şi scăpătaţĭ ómenĭ.

Cu privire la şcólele confesionale, ḑice, că avem şcóle de acestea moderne, arangiate după prescrisele legei, provĕḑute cu mijlócele şi dotaţiunea cuvenită, dér vede cu întristare nepăsarea faţă de biserică şi religiune a acelor învĕţătorĭ, carĭ în numĕr tot mai mare ne părăsesc şi trec la stat.

Despre reuniunile învĕţătorescĭ ḑice, că e de dorit, ca sfera lor de activitate sĕ fiă, sub auspiciile sinodului, mai bine prescrise şi controlate.

In fine insistă încă asupra unui „rĕu fórte ameninţător“, „lipsa bunei înţelegerĭ“, despre care a vorbit încă ca vicar la deschiderea Sinodului din anul trecut. „Acum în urmă“, ḑice, „accentuez cu durere, că din incidentul multelor certe degenerate deja în denunţărĭ josnice, ce duc la ruină, mi-a ḑis un bărbat de stat, că nu am fi maturĭ pentru constituţiunea nóstră atât de liberală! Şi ca un memento ḑic şi eu, că un arbore cu mult succes póte contrasta catastrofelor venite dinafară... când însĕ se ivesc carii, ce-l rod înăîntru, slăbesce şi prin o mică suflare a vêntului e trântit la pămênt şi piere“.

Federaţiunea internaţională a studenţilor.

Am primit la Redacţiunea nóstră Revista internaţională, „*Corda Fratres*“, care conţine fóia oficială a federaţiunei internaţionale a studenţilor şi apare la Turin. („*Corda Fratres*“, *Révue internationale, contenant la feuille officielle dela Fédération internationale des Etudiants*“.)

In acéstă revistă tipărită în limba francesă şi italiană, Nr. 1—2, 1900, găsim darea de sémă sumară a primului congres internaţional a studenţilor din Turin ţinut în ḑilele de 12—25 Noemvre 1898. Din acéstă dare de sémă estragem adĭ câte-va puncte, ce ne intereséză mai de-aprópe în vederea congresului al doilea al federaţiunii internaţionale de studenţĭ, care se va ţiné, după cum se scie, în luna lui August a. c. la Paris.

*

Mai întâiŭ de tóte vom reaminti ordinea de ḑi, care după-ce presidentul a declarat fundată federaţiunea internaţională a studenţilor a propus'o Dr. Paul Tissier, la care s'a asociat presidentul Dr. Efisio-Giglio-Tos şi care a fost aprobată cu aclamaţiune:

„*Congresul internaţional al studenţilor*
„*esprimă tótă simpatia sa delegaţilor românĭ*
„*şi afirmă respectul sĕu pentru aspiraţiunile*
„*lor naţionale, ca şi pentru acele ale tuturor*
„*popórelor*“.

*

Propunerea lui Ión Popescu-Pion din Bucurescĭ adaptată:

„Revista „*Corda Fratres*“ va conţiné fóia oficială a federaţiunii, care va fi redigeată în limba francesă“.

*

Alegerea lui Efisio Giglio-Tos, president al congresului, de president al federaţiunii internaţionale a studenţilor.

*

Se decide ca sediul presidenţiei federaţiunii sĕ fiă Turinul până la al II-lea congres internaţional al studenţilor.

Vom mai reveni la acéstă interesantă dare de sémă. Pentru astăḑĭ ne mărginim a mai înregistra scirea, că în sînul studenţilor românĭ din Paris s'a înaugurat o acti-

---

lui Santa Lucia n'a făcut impresiune nicĭ scirea acésta, şi mirele, când s'a dus la biserică, a trecut într'adins pe dinaintea locuinţei celor doi orfanĭ. Orfanii stăteau la feréstră şi mâncau polenta, când băiatul vĕḑù nuntaşii. Il cuprinse un cutremur; se ridică tăcut, îşĭ făcù cruce, luà puşca de pe părete şi a plecat. Când mai târḑiu se făcea vorbă despre acésta, el ḑicea:

— „Insu-mĭ nu sciu, ce s'a întêmplat cu mine; póte mi-s'a turburat sângele. Simţeam, că trebue sĕ fac aşa, că nu pot face altfel şi de aceea am prins arma şi m'am ascuns în stuful de lângă drumul, ce duce spre Corte.“

Peste un ceas s'a întors acasă cu mânile góle. Mătuşă-sa credea, că nu-şĭ mai bate capul cu aşa ceva. Nóptea însĕ a dispărut.

Ucigaşul trebuia încă în decursul nopţii sĕ mérgă cu nunii cei marĭ la Corte pe jos. Cântând scoboriau ei drumul, când fără de veste Santa Lucia le ţinù calea şi strigà asupra ucigaşului tatălui sĕu:

— „Aicĭ vei murì!“ şi glonţul sfredelì inima duşmanului.

Unul dintre nunĭ fugì, celălalt căscà ochii şi ḑise încet:

— „Ce ai făcut, Santa Lucia?“

Şi el voia sĕ grăbéscă pentru a aduce ajutor. Dér Santa Lucia îi strigà:

— „Aicĭ sĕ rĕmâi, orĭ de nu îţĭ împuşc piciorul“.

Nunul, care totdéuna ţinù pe flăcău, drept un laş îi ḑise peste umĕr:

— „Tu? Tocmai tu sĕ cutezĭ a-o face!“ şi plecà.

In clipa aceea însĕ arma se descărà şi nunul a dat grămadă. Glonţul i-a sfredelit piciorul. Santa Lucia se apropià de el.

— „Iţĭ voiŭ căuta rana“ ḑise. „Décă ea nu e gravă, te las sĕ zacĭ aicĭ, dér décă e mortală, atuncĭ te scap de chinurĭ“.

Ii esaminà rana şi fiind-că o găsi mortală, îşĭ încărcà arma, i-a spus sĕ ḑică „Tatălnostru“ ş'apoi i-a sfărîmat scăfârlia c'un glonţ. A doua ḑi se afla deja între munţĭ.

Şi sci, ce a făcut după tóte astea Santa Lucia?

Gendarmii i-au prins familia întrégă. Au arestat chiar şi pe unchiul sĕu preotul, pe care rudele celui omorît îl învinuiau, că el este instigatorul. Preotului însĕ i-a succes sĕ scape; a prins şi el arma şi s'a alăturat la nepotul sĕu.

Lucia omorî apoi unul după altul pe toţĭ duşmanii, li-a scos ochii, ca sĕ înveţe şi pe ceilalţĭ, sĕ mărturiséscă numai despre ceea-ce vĕd cu ochii. Stîrpi Lucia pe toţĭ cei-ce se ţineau de familia duşmanului sĕu. Patru-spre-ḑece gendarmĭ s'au pustiit de puşca lui, a incendiat casele tuturor, carĭ lucrau înpotriva voinţei lui. A fost până la mórte un bandit înfricoşat, cum numai puţinĭ s'au mai pomenit printre munţii aceştia ...“

Sórele s'a coborît după Monte Cinto şi umbra păretelui de granit se lăsà pe deasupra văii. Grăbiţĭ mergeam înainte, ca sĕ ajungem în satul Albertacce până a nu-se aprinde lămpile. Gândindu-mĕ la bandit, am ḑis:

— „Grozav lucru este rĕsbunarea sângelui“.

H.

vitate laudabilă spre a se ţiné conferenţe în cestiunea naţională. Până acum au ţinut conferenţe d-nii I. T. Ghica şi D. A. Teodoru, ér alţii le vor urma. Conferenţele aceste vor fi publicate într'un volum sub titlul: „Privire generală asupra cestiunii Românilor din Transilvania“ şi acest volum va fi distribuit la Paris cu ocasiunea congresului.

Cronica externă.

Alegerile comunale din Francia. Precum am semnalat deja, alaltăerî s'au făcut în 36 mii de comune din Francia alegerile comunale. Din alegerile acestea partida republicană şi socialistă au eşit bătute; ele au pierdut deja până acum fórte multe posiţiunî, ce le-au câştigat conservativii şi antisemiţii. Singur în Paris au fost aleşî 34 de antisemiţî în consiliul comunal. Naţionaliştii speră, că la balotagiŭ vor căpĕta majoritatea. Francisc *Coppée*, unul din amicii lui *Déroulède*, a trimis acestuia următórea telegramă:

„Suntem estasiaţi de victoria, ce am reportat. Parisul a osîndit guvernul trădării şi buniî Francesî intră victorioşî în comună“. Foile republicane radicale şi socialiste recunosc invingerea, ce au suferit'o, şi provócă la solidaritate pe republicanî.

Voce rusésca despre tripla alianţă. Din incidentul întrevederii de împĕraţî la Berlin, fóia rusésca „*Novosti*“ a publicat un articul dicênd, că alianţa tripla n'are importanţă. Causa este, că „orî-ce combinaţiă politică are importanţă numai sub durata esistenţei condiţiilor, carî au provocat'o. In momentul, în care se schimbă condiţiile, importanţa se pierde. Aşa stăm şi cu tripla alianţă. Situaţia dela 1879—1889 nu e aceeaşî şi la 1899—1900. Cu căderea lui Crispi şi Bismarck s'a stîns epoca de înflorire a triplei alianţe şi a politicei îndreptate în contra Franciei şi Rusiei. Decă la Viena şi la Berlin se mai gândesc ómenii la necesitatea réstaurării triplei alianţe — n'avem nimic de dis. Dér Europa scie fórte bine, ce este alianţa acésta, şi *nu se teme de ea*“.

SCIRILE DILEI.

— 26 Aprilie v.

Linia ferată R.-Vîlcea-Turnu-Roşu nu va puté fi inaugurată la 1 Iunie, după cum s'a anunţat, deóre-ce nu va puté fi gata la data acésta. Linia se va inaugura la 10 August cu o solemnitate deosebită, avêndu-se în vedere marea importanţă comercială a acestei linii, care e menită a deveni în curênd cea mai importantă linia comercială în traficul României cu străinătatea.

Pentru masa studenţilor românî din Braşov au mai intrat: *Pe lista Nr. 156* dela *d-l Dr. Augustin Bunea*, canonic capit. Blaşiŭ (fost elev al şcólelor nóstre) *20 cor.*; *Cassa de păstrare* din Sĕlişte cotisaţiă anuală 120 cor.; *I. Broju*, capelan militar, Sibiiu, cotis. an. *10 cor.* şi *d-l George Chelariu* dirigentul şcólei reale gr. or. rom. din Braşov cu ocasiunea dilei sale onomastice *20 cor.*

Primésca marinimoşii donatorî cele mai vii mulţămite. — *Direcţiunea şcólelor.*

18,404 paşapórte într'o lună. „Sztatisztikai Havi Közlöny“ publică nisce date de spăriat privitor la sporirea emigrărilor din Ungaria. După aceste date în Ungaria propriu disă s'au dat în luna Martie *8435* paşapórte. Proprietarii paşapórtelor au avut 2812 insoţitorî, aşa-dér au emigrat în acea lună din Ungaria propriu disă *11,247* de individî. Cei mai mulţî s'au dus în Croaţia şi *România* (1698). In Croaţia-Slavonia s'au dat în cursul lunei Martie 7157 paşapórte, dintre carî 2608 pentru America. S'au dat aşa-dér 18,404 paşapórte pentru străinătate. Intrebarea este câţî jidanî au *imigrat* în locul celor emigraţî. N'ar strica, decă statistica ar da câte-va date şi în privinţa acésta.

„Ardeleanul“ în Berlin. După dejunul, ce s'a dat la ambasadorul austro-ungar din Berlin şi la care a participat şi Majestatea Sa Francisc Iosif, s'a făcut recepţiune şi a fost primită şi colonia austro-ungară. Monarchul ţinênd cercle a întrebat pe unul dintre domnî: „In Ungaria te-ai născut?“ — „In *Ardeal*, Majestate!“ rĕspunse agrăitul. Foile unguresci cred a sci, că monarchul a corectat pe acest „Ardelean“ dicênd: „Adecă tot în Ungaria“.

Proiectul desfiinţării timbrului pe anunţurî şi călindare se va desbate în şedinţa de mâne 10 l. c. a dietei. In aceeaşî şedinţă va veni în desbatere şi proiectul contingentului de spirt şi al dării pe bursă.

Emigrare de Evrei din România. Opt-decî de Evrei, în câte-va familii, au părăsit Dumineca diminéţa Bucurescii, mergênd spre Londra, de unde vor lua probabil drumul Americei. Se dice, că Vinerî vor pleca alţî cincî-decî.

— Cetim în „*Galaţii*“: De vre-o cât-va timp, în fiă-care di, avem de înregistrat plecarea séu spre America (New-York şi celelalte oraşe), séu spre Anatolia (Escheşir), séu spre Paris şi Londra etc., a sute şi sute de familii evreescî. Comitete, carî sĕ ajute emigrările, s'au instituit mai multe până acuma — şi tóte emigrările au fost, cel puţin până acuma fericite. Sâmbătă séra au plecat din localitate 50 de tinerî spre America (New-York) şi Anglia (Londra). Majoritate din emigranţî érau meseriaşi, în special croitorî. Erî, Dumineca séra, au mai plecat tot spre America mai bine de 50 familii — tóte din localitate. Mai bine de 2000 de coreligionarî îi acompaniau la gară. Despărţirea era, de multe-orî, fórte impresionată. Mulţî plângeau. La plecarea trenului vre-o câţî-va emigranţî au strigat: „Trăiéscă România“, „Trăiéscă Evreii“. In curênd se transpiră, că vor pleca spre Hamburg mai bine de 50 de persóne pe jos. Aceste persóne sunt, în cea mai mare parte, fórte sĕrace. Până la plecare, neavênd unde sĕ locuéscă, comunitatea israelită va interveni sĕ li-se dea adăpost pe la temple. Din tóte oraşele Moldovei se pregătesc sĕ plece, în curênd, într'un convoiŭ 2000 de familii evreescî spre America şi spre Cipru alte 200 de familii.

Statuă lui Washington în Paris. Americanii, drept rĕspuns la ridicarea statuei „Libertăţii“ în New-York din partea Francesilor, au luat mĕsurî sĕ ridice şi ei în Paris o statuă lui Washington, primului preşedinte al Statelor-Unite. Statua se va ridica pe piaţa Iena şi va fi înaltă de 22 urme, representând pe Washington călare. Statua e aprópe gata şi desvĕlirea ei e proiectată pe diua de 3 Iulie n. c.

Vesuvul a început érăşî sĕ se neliniştéscă aruncând din craterul sĕu pietrii şi lavă ardĕtóre.

Teatru ars. In *Anvers* a ars total teatrul *du Cirque*. Focul a nimicit tóte decoraţiile, garderoba şi archiva. A ars şi cassa direcţiunei, în care se aflau 60,000 francî în hârtiă.

O societate americană a cumpĕrat în secret în timp de 17 anî tóte isvórele de apă din jurul oraşului New-York. Acum ea cere 200,000,000 dolarî, un miliard de francî — pentru a vinde drepturile sale.

Serata literară-musicală

a societăţii „Petru Maior“.

Budapesta, 8 Maiŭ 1900.

Sâmbătă în 5 Maiŭ n. societatea de lectură „Petru Maior“ şi-a ţinut serata literară-musicală, ce a-ţî anunţat'o şi d-vóstră, despre care îmî iau voiă a vĕ raporta următórele:

Ca întot-déuna, aşa şi de astă-dată, colonia română din loc, cât şi unii onoraţiorî din provincia, s'au grăbit a-se presenta în număr destul de considerabil. La órele 8 p. m. s'a început producţiunea, care a constat din cor, orchestră, pian, solo şi o conferenţă. Societatea a fost norocósă de a obţine concursul d-şórelor Virginia Gallú şi Clotilda Olteanu, precum şi al tinĕrului stud. în cl. VI gimn. Iuliu Puşcariu, fiul d-lui Dr. Iuliu de Puşcariu, jude de tribunal. Ambele d-şóre sunt cunoscute din anii trecuţî, şi publicul a trebuit sĕ facă constatarea, că din ce în ce se presentă mai perfecte.

D-şóra *Clotilda Olteanu* a cântat o partie din opera „Bărbierul de Sevilla“, acompaniată fiind la pian de d-şóra Gallú. La insistenţa publicului a mai cântat şi romanţa „Nu plânge“.

D-şóra *Virginia Gallú* a cântat un vals din opera „Romeo şi Julia“, după care apoi o admirabilă melodiă românéscă „Fetiţo din acel sat“. Acésta a trebuit bisată. D-şórelor li-s'au oferit frumóse buchete de florî.

D-l *Iuliu Puşcariu* a esecutat cu multă artă la pian „Pierette“ de C. Chaminade. A fost o adevĕrată surprisă apariţia d-lui Puşcariu. Publicul a rĕmas încântat de prestaţiunile d-sale şi nu putea admira în de ajuns rutina şi tehnica deosebită, ce şi-a putut câştiga în timp relativ scurt. D-lui Puşcariu 'i-s'au oferit douĕ frumóse cărţî din partea societăţii.

Orchestra societăţii, înfiinţată abia în acest an, a fost la înălţimea ei. Sub conducerea măiastră a talentatului violinist A. *Russu*, stud. med., a esecutat un Putpuriu românesc de Hinkel. La insistinţa publicului a mai esecutat şi alte piese românescî.

Tot d-l Russu a esecutat părţî din opera „Martha“, acompaniat fiind la pian de d-şóra *Gallú*.

Corul societăţii de asemenea a mulţumit publicul cântând cu succes mai multe piese românescî şi la urmă frumosul marş al cântăreţilor de regretatul Porumbescu.

Am amintit, că a fost şi o *conferenţă*. Acesta a fost o stud. *Ioan Lăpĕdatu*, care a vorbit liber despre „Musica poporală“. A arătat, cetind diverse esemple, în ce constă superioritatea şi frumseţa musicei poporale, însemnătatea ei pentru poporul nostru din punct de vedere cultural, social şi naţional; a documentat cu mult succes cum melodiile poporale trebue sĕ formeze basa musicei nóstre artistice, şi în fine prin ce mijlóce s'ar puté ridica musica nóstră poporală la rangul de musică naţională artistică.

In anul acesta s'a jucat în pausă „Căluşerul“ şi „Bătuta“ de 12 tinerî sub conducerea d-lui *Iôn Pricu*. A fost frumósă surprisa pentru toţî. Costumele au fost dela Sĕlişte. Petrecerea a decurs în cea mai deplină armoniă până la 6 óre diminéţa.

X.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Fără marî piedecî şi greutăţî, Englesii înaintéză tot mai mult în direcţia liniei ferate Bloemfontein-Kroonstad. Insuşî lord Roberts a ajuns la 6 l. c. până la Smaldeel, care este la jumĕtatea drumului între Kroonstad şi Bloemfontein. Tot atuncî generalul Hamilton a ocupat *Vynburg*, după-ce Burii s'au retras cu toţiî spre Kroonstad.

Vynburg, pe care l'a ocupat Hamilton, este legat cu Smaldeel prin linia ferată. Aşa-dér între colóna principală a Englesilor şi între colóna lor rĕsăriténă, esistă deja legătura. Că în ce direcţiă va merge mai departe Roberts, nu se scie încă. Probabil însĕ, că Roberts va evita Kroonstad şi va merge spre rĕsărit către Betleem, pe unde ar puté trece frontiera Transvaalului. Prin marşul acesta Roberts ar mai voi sĕ taie linia de comunicaţiă a Burilor dela Kronstad cu Natalul.

Étă scirile mai nouĕ:

Londra, 7 Maiŭ. Lord Roberts anunţă din *Smaldeel-Junction* cu data de erî: Adî diminéţa am trecut preste rîul Vet şi acum bivoacăm în Smaldeel. *Inimicul s'a retras cu tóte forţele sale spre rîul Zand şi Kroonstad.* Mişcarea de încunjur, ce a făcut'o erî infanteria călăreţă, a fost strălucită. Am cucerit un tun şi am prins 25 de Burî. Din partea nóstră au fost rănîţî 15 ómenî, unul a cădut, trei au disparut.

*

O telegramă din *Pretoria* anunţă, că situaţiunea armatei bure din statul Oranje este *critică* şi esistă temerea, că Englesii *vor impresura cu totul armata lui Botha* şi-i va pregăti sórtea lui Cronje, décă nu-i va succede sĕ se retragă grabnic spre Kroonstad. La tótă întâmplarea pare neîndoios, că Englesilor li-au succes deja a închide câte-va comande bure. In Pretoria sunt fórte indispuşî. Guvernul a hotărît sĕ-şî strămute reşedinţa în *Lidenburg*, căcî se teme, că *Pretoria nu se va puté susţiné.*

*

Esplosiunei arsenalului din *Johannesburg* i-au cădut jertfe mult mai numĕróse vieţî omenescî, decum se credea la început. Până acum au fost scóse din ruine 105 cadavre. Afară de aceştia 150 persóne au fost grav rănite. In jurul arsenalului au fost nimicite 15 case.

ULTIME SCIRI.

Viena, 8 Maiŭ. După vorbirea ministrului-preşedinte Koerber în „Reichsrath“ s'au întâmplat scene scandalóse. La a doua votare asupra propunerei lui Pacak de a-se da petiţiile spre tipărire, strigărî de „pfui“ se audiră la adresa Cehilor. Preşedintele ordonă deşertarea galeriei a doua. Sgomotul reîncepe. Scenele scandalóse s'au continuat jos în sală între creştinii sociali şi cei din partida poporală. Când s'a început a treia votare nominală, li-s'a strigat Cehilor: „mişei“, „trădătorî“, „amăgitorî“, „cânî tâlharî cehî“ etc. Cehii înjurau pe Wolf şi băteau în băncî.

DIVERSE.

Din Capstadt la Cairo. Calea acésta de-alungul Africei a făcut acum întâiaşî-dată un tinĕr de 25 anî. Ewart S. *Grogan*, care a plecat în Ianuarie 1898 şi după doi anî a sosit norocos din Capstadt la Cairo. A voit sĕ fiă primul, care sĕ deslege problema acésta şi spre bucuria lui şi-a şi ajuns norocos ţinta. Prima parte a călĕtoriei a fost, firesce, mai mult o plăcere decât obosélă. Dela Capstadt la Rădezia călĕtoria nu-i de loc primejdiósă; până la Bulavayo poţî merge cu trenul. Chiar şi dincolo de acéstă staţiune sunt începuturî de trenurî şi a putut şi acolo sĕ fiă în siguranţă. Numai în *Beira*, în Africa rĕsăriténă portughesă, a trebuit îndrăsneţul călĕtor sĕ se lupte cu piedecî, căcî acolo nu mai este tren şi trebuia se străbată printr'o ţéră locuită de popóre sĕlbatice şi semisĕlbatice. Până la lacul *Nyiasa* a călĕtorit dimpreună cu Grogan şi geograful *Sharp*. După raportul ce l'a cetit Grogan la societatea geografică din Londra, călĕtoria până la lacul Tanganica a fost destul de monotónă. Este interesant, că şefii seminţiilor sĕlbatice l'au primit pretutindenî cu cea mai mare urbanitate. In Toro, înşoţitorul sĕu Sharp s'a despărţit de el şi de acolo Grogan şi-a continuat călĕtoria singur spre miadă-nópte. Grogan susţine, că Uganda nu e nicî pe departe aşa de primejdiósă, cum vorbesc călĕtorii. Călĕtoria este mult mai rea la isvórele Nilului spre sud dela Faşoda. Acolo nu numai drumurile sunt mult mai nefavorabile, dér a trebuit sĕ îndure marî lupte cu fanaticii sudanesî. La asta se mai adauge, că a suferit de malaria. In fine ajunse la Faşoda. Dér nu s'a mulţumit cu atâta şi îndrăsneţul călĕtor merse mai departe pe valea Nilului pe lângă Chartum şi Omdurman până la Cairo. In lungu lui călĕtoria Grogan a vĕdut multe lucrurî, ce alţî Europenî nu le vĕdură înainte de el. Aşa, a descoperit ţéra Vulcanilor şi spune, că doi din aceşti vulcanî sunt în continuă lucrare. Spune, că mult timp s'a hrănit numai cu carne de rinocer. C'o ocasiă i-au furat calabalâcul şi a trebuit sĕ se mulţămescă cu îmbrăcămintea cea mai primitivă. Lângă Nil a avut o aventură comică. A ajuns la seminţia *Voacs*, unde nu vĕduseră încă ómenî albî şi sĕlbaticii îl stimau pe Grogan ca pe un Dumnedeu. Ei credeau despre el, că s'a scoborît din sóre. Grogan va publica o broşură despre călĕtoria lui.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Maiu 1900.

Renta ung. de aur 4%	117.05
Renta de corône ung. 4%	92.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	99.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.60
Bonurî rurale ungare 4%	92.50
Bonurî rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	113.75
Losurî pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	98.85
Renta de hârtie austr.	98.35
Renta de aur austr.	117.—
Losurî din 1860.	136.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.76
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	736.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	728.—
Napoleondorî	19.26
Mărcî imperiale	118.32½
London vista	242.80½
Paris vista	96.51
Rente de corône austr. 4%	98.05
Note italiene	91.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 9 Maiu 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.04	Vênd.	19.08
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.84
Napoleond'orî.	Cump.	19.20	Vênd.	19.28
Galbenî	Cump.	11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescî	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcî germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescî	Cump.	10.73	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—